

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Валютне регулювання та контроль»

Ступінь освіти Другий (магістерський)

Освітня програма D1, D2, D5, C1, C3

Тривалість викладання 2 семестр, 4 чверть

Заняття: 5 години на тиждень

Лекції 3 години на тиждень

Практичні 2 години на тиждень

Мова викладання українська

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої

освіти **Онлайн-консультації:** Microsoft Teams **Інформація про викладачів:**

	Дережа Вячеслав Миколайович, (лекції та практичні) доцент кафедри,
	Персональна сторінка: https://eaf.nmu.org.ua/ua/pro_kaf/vykladachi.php
	E-mail: Dereza.V.M@nmu.one

1. Анотація до курсу

Обирайте **Валютне регулювання та контроль** у якості вибіркової дисципліни для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувач опанує особливості здійснення валютного регулювання і контролю в Україні, його вплив на діяльність комерційних банків та функціонування економіки країни в цілому; основні принципи та правила здійснення міжнародних розрахунків і валютних операцій на національному ринку; на основі систематизації та субординації знань визначати закономірності формування валютного курсу; зважаючи на досвід зарубіжних країн, оцінювати ситуацію та пояснювати характер впливу світових тенденцій і зовнішніх чинників на вітчизняну валютну систему; приймати управлінські рішення в умовах функціонування сучасної системи регулювання валютного ринку в Україні.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета оволодіння студентами базовими знаннями щодо системи валютного регулювання та контролю в Україні та вміння застосовувати їх у практиці організацій та здійснення діяльності з регулювання і контролю валютних операцій.

Завдання курсу:

- Опанувати закономірності формування валютного курсу, характер впливу світових тенденцій і зовнішніх чинників на вітчизняну валютну систему,
- Розуміти особливості здійснення валютного регулювання і контролю в Україні та їх вплив на діяльність комерційних банків та функціонування економіки країни;
- Вміти оцінювати і прогнозувати економічні події та явища,
- Обґрунтовувати прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, аналізувати існуючі і передбачати майбутні фінансові процеси,
- Приймати управлінські рішення в умовах функціонування сучасної системи регулювання валютного ринку в Україні
- Навчитися управлінню власною навчальною діяльністю та часом, набутти рівня автономності, особливо під час самостійного навчання.

3. Результати навчання:

- Знати економічну термінологію, інституційний базис, концептуальні засади валютного регулювання та контролю;
- Освоїти сутнісні детермінанти валютного регулювання, знати структуру валютного ринку.
- Класифікувати різні моделі та методи валютного регулювання;
- Розуміти взаємозв'язок між кількістю валютних обмежень та режимом конвертованості валюти;
- Уміти прогнозувати наслідки дій національного регулятора на грошовому ринку та виробляти адаптивні механізми для реагування на них.

4. Структура курсу

Лекції

Тема 1. Завдання та методи здійснення валютного регулювання та контролю

1.1. Економічна сутність і необхідність валютного регулювання

1.2. Характеристика методів валютного регулювання

Тема 2. Значення НБУ у сфері валютного регулювання та контролю

2.1. Курсова політика Національного банку

2.2. Управління золотовалютними резервами

2.3. Платіжний баланс країни та принципи його балансування та ігор

Тема 3. Регулювання валютного ринку

3.1. Поняття валютних операцій та їх види

3.2. Регулювання діяльності банків на валютному ринку

Тема 4. Регулювання та контроль за здійсненням поточних торговельних операцій

- 4.1. Порядок здійснення поточних торговельних операцій
- 4.2. Норми регулювання міжнародних розрахункових операцій

Тема 5. Особливості проведення розрахунків у валюті та боротьба з її незаконним обігом

- 5.1. Регулювання та контроль за здійсненням поточних неторговельних валютних операцій та операцій, пов'язаних із рухом капіталу
- 5.2. Заходи боротьби з відмиванням грошей

Практичні заняття

- Тема 1. Поняття валютних операцій та їх види
- Тема 2. Конвертація валют та валютні інтервенції
- Тема 3. Валютний ринок та його структура
- Тема 4. Відкриття та ведення рахунків суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в іноземній валюті
- Тема 5. Специфіка застосування центральним банком режимів валютних курсів
- Тема 6. Структура платіжного балансу країни та принципи його балансування
- Тема 7. Організація та контроль діяльності пунктів обміну валют
- Тема 8. Порядок переказів іноземної валюти за дорученням та на користь фізичних осіб
- Тема 9. Види та форми відповідальності за порушення норм валютного законодавства

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office 365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до за стосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

На практичних заняттях необхідні комп'ютерні пристрої.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право виконувати підсумкову комплексну контрольну роботу за дисципліною, яка містить завдання, що охоплюють дисциплінарні результати навчання.

Поточна успішність складається з успішності за один колоквиум (який максимально оцінюється у 60 балів) та оцінок за роботу на семінарських/практичних заняттях (оцінюється 4 заняття, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 40 балів (1 – 10 балів). Отримані бали за колоквиуми та семінарські/практичні заняття додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумковий контроль за дисципліною відбувається письмово шляхом надання відповідей на питання у формі тестів, відкритих питань, задач та кейсів. Кількість балів за кожне питання наведена у екзаменаційних білетах. Відповіді на питання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за підсумкову контрольну роботу: 100
Практичні заняття	Подані у п.4 завдання практичних занять максимально оцінюються у 40 балів 4 заняття (1 – 10 балів).
Лекційні заняття (колоквиум)	Охоплюють матеріали лекцій та практичних занять. Відбуваються письмово шляхом надання відповідей на питання у формі тестів, відкритих питань, задач та кейсів. Кількість балів за кожне питання наведена у екзаменаційних білетах. Відповіді на питання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимально оцінюються у 60 балів

6.3. Критерії оцінювання **тестів та відкритих письмових та усних контрольних питань**:

1 правильна відповідь тесту оцінюється у 1 бал.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів, доповнення еталону інформацією з додаткової літератури з посиланням на неї, правильна мова викладення матеріалу.

4 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії, мовленні.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння відповіді або викривляють зміст

повідомлення.

1 бал – наявність відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.4. Критерії оцінювання *розв'язання задач*:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано формули (алгоритми) з поясненням змісту окремих їх складових, зазначено одиниці виміру під час кожної дії.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, використано формули (алгоритми) з поясненням змісту окремих їх складових, зазначено одиниці виміру під час кожної дії.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формули (алгоритми) з поясненням змісту окремих їх складових, зазначено одиниці виміру під час кожної дії.

2 бали: отримано неправильну відповідь, не використано формули (алгоритми) з поясненням змісту окремих їх складових, не зазначено одиниці виміру під час кожної дії.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка».

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Бонуси. Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Навчальна дискусія. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Демонстрування. Показ викладачем навчальних матеріалів у динаміці (використання фахових програм, формул, ситуацій тощо).

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Розв'язання задач. Алгоритмічний пошук рішення через застосування типових прийомів, який на відміну від рішення кейсів, не вимагає ідентифікації проблеми та оригінальних підходів до її розв'язання.

Демонстрація та обговорення презентацій. Наочний показ медіа-супроводу усного виступу з елементами дискусії.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

9. Ресурси і література

Базова:

1. Закон України "Про валюту і валютні операції» №2473-VIII від 21.06.2018. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> ід 21.06.2018 № 2473-VIII (rada.gov.ua)
2. Макаренко Ю., Вітер К. Аналіз сучасного стану та тенденцій функціонування валютного ринку України. *Економічна наука.* - 2022. -С. 42-49.
3. Міжнародні резерви: досвід України та Польщі / Ю. О. Гаркуша // Бізнес Інформ. - 2023. - № 7. - С. 128-134.
4. Белова І. В. Дослідження грошово-кредитного ринку : навч. посіб. / І. В. Белова; Сумський державний університет, "УАБС", навчально-науковий інститут бізнес-технологій. - Суми : Сум. деж. ун-т, 2020. - 146 с. .
5. The instruments of currency regulation of foreign economic activity/ Інструменти валютного регулювання зовнішньоекономічної діяльності / Т. Рубакова // Екон. вісн. ун-ту/Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. - 2020. - Вип. 47. - С. 127-135
6. Штефан Л. Закордонний досвід проведення монетарної політики під час війни. *Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці.* -2023. -С. 104-105.

Інформаційні ресурси:

7. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
8. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.